

Nimemärgiste riikliku registri ärianalüüs

Proud Engineers OÜ viis 2023. aastal läbi Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi (MKM) ja Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti (TTJA) tellitud analüüsi, mille eesmärk oli töötada välja uudne ja terviklik nimemärgiste registri tehniline lahendus, sh leida **uusi innovaatilisi viise nimemärgiste võrdlemiseks**. Nimemärgis on kohustuslik väärismetalltootele tootja poolt kantav vastutusmärgis, mis ettevõtjate eristamiseks registreeritakse riiklikus registris.

Uuringu käigus intervjueriti kasutajate vajaduste tuvastamiseks praeguse registri volitatud töötlejat ASi Metrosert, uue registri töötlejat TTJAd, MKMi (õigusloome) ja kolme väärismetalltoodete ettevõtjat.

Analüüs sisaldab praeguse registri kirjeldust, intervjuude tulemit, võrdluslahenduste uuringut, tulevikulahenduse kirjeldust andmete migratsiooni, ajalise ja finantsilise hinnanguga.

Analüüs viidi läbi kahes etapis. Esimeses etapis pakuti välja kolm erineva keerukuse ja maksumusega võrdluslahendust, mis aitaksid nimemärgise erinevuste tuvastamise võrdlust automatiseeritult läbi viia:

- a) olemasoleva tehisintellektipõhise mudeli rakendamine pildivõrdluseks, mis ei arvesta nimemärgiste eripäradega (valmis mudel);
- b) olemasoleva tehisintellektipõhise mudeli rakendamine selliselt, et lisatakse nimemärgiste valdkonna ärireeglid (kombineeritud mudel);
- c) uue tehisintellektipõhise pildivõrdlusmudeli loomine, sh treenimine (uus mudel).

Teises etapis keskenduti põhjalikumalt **uue mudeli loomise** ja **kombineeritud mudeli** lahendustele. Peamiselt hakkavad valikut mõjutama lahenduse usaldusväärsus ning arendamise ja haldamise kulu. Allolev tabel võtab kokku kahe mudeli parameetrid.

	Kombineeritud mudel	Uue mudeli loomine
Täpsus/usaldusväärsus	Eeldatavasti keskmisest suurem	Eeldatavasti suur
Arenduskulu	Ca 72 000-128 000 eurot	Ca 72 000-135 000 eurot
Viie aasta hoolduskulude prognoos	Ca 110 000-145 000 eurot	Ca 110 000-153 000 eurot
Andmete piisavus arendusel	Võib vajada lisaandmeid	Vajab lisaandmeid
Kompetentsivajadus arendamisel	Keskmine - eeldab analüütiku ja/või statistiku kaasamist	Suur - eeldab andmeteadlaste kaasamist
Tulemuse saavutamise tõenäosus	Tõenäoline	Riskantne

Järeldus: Analüüsi tegija soovib kombineeritud mudelit, mis on optimaalseim kulude ja usaldusvääruse vaatest. MKMil ja TTJA-l tuleb teha valik, millist mudeli rakendada. Uue mudeli loomine on olemuselt teadustöö ning seega on selle loomise tulemus raskesti prognoositav, sh mudeli usaldusväärsus. Mudeli usaldusväärsus selgub alles mudeli treeningu käigus ning tugevalt sõltuv meeskonna kompetentsidest, kes seda loob. Seega on uue mudeli loomine nii kulukam kui ka selle tulemus on raskesti ennustatav, mistõttu on kindlasti soovitatav piloteerimine.